

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації

Кафедра менеджменту та публічного управління

Затверджено

Науково-методична рада ДПУ,

від 16.09. 2025 № 1

Голова НМР І. ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Робоча програма навчальної дисципліни

«Еволюція публічного управління та адміністрування в Україні та світі»

для підготовки здобувачів вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня
денної та заочної форми навчання

галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»
спеціальність D4 «Публічне управління та адміністрування»
освітньо-наукова програма «Публічне управління та адміністрування»

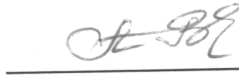
Статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Еволюція публічного управління та адміністрування в Україні та світі» укладена на основі освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування», затвердженої Вченою радою Державного податкового університету «29» 05 2025 року (протокол № 15).

Укладач:

О. ВАСИЛЬЄВА, д.держ.упр.,
професор, професор кафедри
менеджменту та публічного
управління

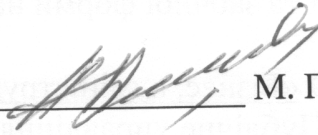

Гарант освітньо-
наукової програми
«Публічне управління
та адміністрування»

О. ВАСИЛЬЄВА, д.держ.упр.,
професор, професор кафедри
менеджменту та публічного
управління

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою менеджменту та публічного управління, протокол від «9» вересня 2025 року № 2.

Завідувач кафедри М. ГУСЯТИНСЬКИЙ, к.техн.н., доцент

Розглянуто і схвалено на засіданні вченої ради факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації, протокол від «11» вересня 2025 року № 2.

Голова вченої ради
факультету податкової справи,
обліку та аудиту

Н. ЗИКУН,
д.н.соц.ком., професор

Завідувач навчально-методичного
відділу

Г. ГРИЩУК,
доктор філософії

Реєстраційний № _____

ЗМІСТ

1. ПЕРЕДМОВА.....	4
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	17
7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	19
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	22
9. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ.....	24

1. ПЕРЕДМОВА

Анотація навчальної дисципліни. Українське суспільство переживає складні часи свого державотворення. Війна за захист територіальної цілісності, подолання радянського комуністичного минулого, боротьба з корупцією, реформування державного сектору та впровадження курсу на євроінтеграцію порушили питання наукової аргументації та систематизації інформації щодо управління українським суспільством. Ці стратегічні питання активізували жваву дискусію щодо категоріальної визначеності сутності та форм розвитку публічної сфери, що здобуло важливого методологічного і пізнавального значення для розуміння державними службовцями логіки та специфіки траєкторії подальшої модернізації державного управління в Україні. Узагальнення теоретичних підходів до формування практики державного управління та адміністрування з урахуванням проблем розвитку українського суспільства, спираючись на світовий досвід, визначає актуальність даного курсу у підготовці докторів філософії зі спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування».

Метою навчальної дисципліни є формування у аспірантів наукового погляду на засади функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування в контексті еволюції публічного управління в сучасних умовах національного державотворення в контексті світового досвіду.

Завдання навчальної дисципліни: формування знань щодо закономірностей та принципів функціонування складових системи державного управління; сутності сучасних тенденцій формування інституціональних засад державного управління в контексті демократизації та децентралізації державної влади в Україні, враховуючи світовий досвід; напрямів формування цілісного механізму державного управління під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліни-пререквізити: «Нормативно-правове забезпечення публічного управління та адміністрування в умовах суспільних трансформацій», «Стратегічний розвиток на регіональному та місцевому рівнях в умовах децентралізації», «Комунікативні навички в публічному управлінні та адмініструванні», «Організаційна та проєктна дослідницько-інноваційна діяльність». Дисципліна-постреквізит: «Методика викладання та інноваційні технології у педагогіці (тренінг)».

Методи навчання:

- за характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні (лекції, дискусія, розповідь), наочні (демонстрація презентації до теми) та активні методи навчання у відповідності до спеціалізації досліджень здобувачів вищої освіти (цільова аудиторія);
- за організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю у навчанні.

Форми організації занять: лекційні заняття, семінарські заняття, самостійна та індивідуально-консультаційна робота, розгляд та аналіз ситуаційних завдань, кейсів, застосування інформаційних технологій та елементи дистанційного навчання в системі Moodle.

Форми та засоби діагностики результатів навчання. Контроль успішності навчання здобувачів проводиться у формах поточного і підсумкового контролю. Формами поточного контролю є:

- усне опитування;
- тестування;
- письмові модульні контрольні роботи.

Підсумковий контроль – екзамен.

Організація поточного та підсумкового контролю здійснюється з використанням засобів дистанційного навчання в системі Moodle.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (150 год/5 кредити ЄКТС)

Показники	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС - 5	Обов'язкова	
Модулів -	Рік підготовки	
Змістових модулів - 3	1- й	1-й
Загальні кількість годин - 150	Семестр	
	1- й	1-й
	Лекції	
	26 год.	6
	Семінарські	
	24 год.	4
	Самостійна робота	
	97 год.	138
	Індивід.-консультаційна робота 3 год	
	3	2
	Форма підсумкового контролю: екзамен	

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними компетентностями та програмними результатами навчання:

Компетентності	Результати навчання
Інтегральна компетентність (ІК): ІК. Здатність ідентифікувати комплексні проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, у тому числі в дослідницько-інноваційної діяльності, та пропонувати підходи до їх вирішення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або практики публічного управління та адміністрування, презентувати отримані результати і вести наукову дискусію.	ПРН01. Знати сучасні наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми публічного управління та адміністрування. ПРН06. Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями сталого розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування, а також певних етапах демократичного державотворення. ПРН07. Уміти розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку.
Загальні компетентності (ЗК): ЗК 01. Здатність до формування системного наукового світогляду,	ПРН10. Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи/практики до

професійної етики та загального культурного кругозору. ЗК 02. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми. ЗК 06. Здатність налагоджувати наукову взаємодію, міжнародне науково-технічне, культурне та освітнє співробітництво. Спеціальні компетентності (СК): СК08. Здатність розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку суспільства та держави. СК11. Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування.	управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації організаційних структур управління на різних рівнях публічного управління та адміністрування.
---	--

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти денної форми навчання (150 год/5 кредитів ЄКТС)

№ № п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінари заняття (год.)	Інд.-конс. робота (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ I = 2 залікових кредити (60 год.)						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (Теми 1-5)						
T.1	Лекція-дискусія. Вступ до навчальної дисципліни	2	0	0	8	10
T.2	Світова спадщина державно-управлінської діяльності: основні моделі та концепції	4	2	0	6	12

T.3	Державне управління на українських землях у давнину та середньовіччі. Управлінські новації Нового часу (XVI – початок XX ст.).	2	4	0	8	14
T.4	Проблеми публічного управління в умовах відновлення Української державності в 1917 – 1920 рр.	2	2	0	8	12
T.5	Теоретичні аспекти та практика державно-управлінської діяльності в Українській РСР	2	2	0	8	12
Всього по модулю I:		12	10	0	38	60
Форма контролю: Модульна контрольна робота (оцінювання тексту наукового проєкту і усного виступу-презентації)						
МОДУЛЬ II = 2 залікових кредити (60 год.)						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН (Теми 6-7)						
T.6	Методологічні основи вивчення системи публічного управління та адміністрування зарубіжних країн. Еволюція зарубіжних теорій публічного управління	6	4	0	20	30
T.7	Особливості та форми публічного управління й адміністрування в зарубіжних країнах (основні моделі). Сучасні тенденції їх розвитку.	6	6	0	18	30
Всього по модулю II:		12	10	0	38	60
МОДУЛЬ III = 1 заліковий кредит (30 год.)						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ (Теми 8-9)						
T.8	Становлення та розвиток публічного	2	0	0	8	10

	управління та адміністрування сучасної України					
T.9	Еволюція та перспективи розвитку публічного управління та адміністрування в Україні. Проблеми реформування публічного управління.	0	4	3	13	20
Всього по модулю III:		2	4	3	21	30
Форма контролю: Модульна контрольна робота (підготовка доповіді та виступ на круглому столі)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Усього за навчальною дисципліною:		26	24	3	97	150

(заочна форма навчання)

№№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінари заняття (год.)	Інд.-конс. робота (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ I = 2 залікових кредити (60 год.)						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (теми 1-5)						
T.1	Лекція-дискусія. Вступ до навчальної дисципліни	1	0	0	10	11
T.2	Світова спадщина державно- управлінської діяльності: основні моделі та концепції	1	2	0	10	13
T.3	Державне управління на українських землях у давнину та середньовіччі. Управлінські новації Нового часу (XVI – початок XX ст.).	0	0	0	10	10
T.4	Проблеми публічного управління в умовах відновлення	0	0	0	14	14

	Української державності в 1917 – 1920 рр.					
T.5	Теоретичні аспекти та практика державно-управлінської діяльності в Українській РСР	0	0	0	12	12
Всього по модулю I:		2	2	0	56	60
Форма контролю: Модульна контрольна робота (оцінювання тексту наукового проєкту і усного виступу-презентації)						
МОДУЛЬ II = 2 залікових кредити (60 год.)						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН (теми 6-7)						
T.6	Методологічні основи вивчення системи публічного управління та адміністрування зарубіжних країн. Еволюція зарубіжних теорій публічного управління	1	1	0	28	30
T.7	Особливості та форми публічного управління й адміністрування в зарубіжних країнах (основні моделі). Сучасні тенденції їх розвитку.	1	1	0	28	30
Всього по модулю 2:		2	2	0	56	60
МОДУЛЬ III = 1 заліковий кредит (30 год.)						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ (Теми 8-9)						
T.8	Становлення та розвиток публічного управління та адміністрування сучасної України	2	0	0	12	14

T.9	Еволюція та перспективи розвитку публічного управління та адміністрування в Україні. Проблеми реформування публічного управління.	0	0	2	14	16
Всього по модулю III:		2	0	2	26	30
Форма контролю: Модульна контрольна робота (підготовка доповіді та виступ на круглому столі)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Усього за навчальною дисципліною		6	4	2	138	150

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕМА 1. ВСТУП ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

План лекційного заняття

1. Практичне значення дослідження історії публічного управління.
2. Досвід державно-управлінської діяльності минулих поколінь як джерело і перешкода розвитку.
3. Важливість осмислення етапів, форм та тенденцій розвитку публічного управління в Україні.
4. Теоретико-методологічні засади вивчення історії місцевого самоврядування.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Наукові теорії та школи публічного управління XX ст.: класична школа, школа людських стосунків, школа «соціології організацій», школа «суспільного вибору», когнітивний підхід.
2. Розвиток ідей публічного управління у першій половині XX сторіччя.
3. Розвиток теорії та практики управління суспільством і країною у другій половині XX століття: системний метод для вирішення управлінських задач; організація як відкрита система; застосування структурно-функціонального аналізу в управлінській практиці; психологічний, соціально-інженерний, гуманітарний підходи в управлінні.

Рекомендована література [1; 2, 6, 7, 15].

ТЕМА 2. СВІТОВА СПАДЩИНА ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ОСНОВНІ МОДЕЛІ ТА КОНЦЕПЦІЇ

План лекційного заняття

1. Військова демократія як форма управління переддержавної доби. Стародавні деспотії.
2. Зародження елементів демократичного урядування в античній Європі.

3. Системи управління європейських абсолютних монархій. Управлінські корпорації.
4. Імперія: специфіка управління. Класичні імперії давнини (загальна характеристика).
5. Основні тенденції реформування місцевого управління європейських країн у XIX ст. Модерне місцеве самоврядування. А. де Токвіль. Д. Мілль. Л. фон Штайн. М. Ріль.
6. Управлінська модернізація російської імперії у XVIII ст.
7. Кодифікація управлінського законодавства. М. Сперанський. Управлінські комітети.
8. Управлінські реформи Тимчасового уряду росії 1917 р. Демократизація місцевого управління.

План семінарського заняття

1. Імперські держави Середньовіччя: специфіка управління (регіональні різновиди).
2. Колоніальні імперії Нового часу.
3. Модернізація місцевого управління в російській імперії (кінець XVIII – перша половина XIX ст.). Управління окраїнами «інородців».
4. Запровадження модерного місцевого самоврядування в російській імперії. Земська 1864 р. та міська 1870 р. реформи.
5. Волосне земство.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Московська держава XV – XVII ст.: специфіка управління. Реформи державного управління Івана Грозного.
2. Взаємовідносини земств і міського самоврядування з органами державного управління Російської імперії.
3. Державна дума: формування, особливості представництва імперського соціуму, основні напрями законодавчої діяльності.

Рекомендована література [1; 2, 5-8].

ТЕМА 3. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У ДАВНИНУ ТА СЕРЕДНЬОВІЧЧІ. УПРАВЛІНСЬКІ НОВАЦІЇ НОВОГО ЧАСУ (XVI – ПОЧАТОК XX СТ.)

План лекційного заняття

1. Особливості організації влади у Київській державі-Русі і Галицько-Волинській державі в контексті впливу європейських традицій.
2. Управлінська специфіка Русі-України. Колективний сюзеренітет.
3. Державне управління в Галицько-Волинській державі (IX – XIV ст.).
4. Державне управління на українських землях у складі Литви та Польщі (XIV – 1569 р.). Литовські статuti.
5. Управлінська специфіка на українських землях в складі Речі Посполитої (XIV – середина XVII ст.). Магдебурзьке право. Конституції Речі Посполитої.

План семінарського заняття

1. Роль права у здійсненні державного управління на землях України в минулому.

2. Назвіть характерні ознаки державного управління у Київській і Галицько-Волинській державах (IX – середина XIV ст.).
3. Охарактеризуйте державне управління на українських землях у складі Литви та Польщі (середина XIV – середина XVII ст.).
3. Управлінські зміни на українських землях після Люблінської унії 1569 р. Організація управління в самоврядних містах.
4. Розкрийте роль права в здійсненні державного управління. Литовські статuti (XVI ст.).
5. Характерні ознаки організаційної структури державного управління та адміністративно-територіальний устрій Речі Посполитої.
6. Проаналізуйте особливості організації влади в Козацькій державі (середина XVII – XVIII ст.).
7. Феномен українського козацтва: управлінські аспекти. Запорізька Січ – «козацька християнська республіка».
8. Організація влади в Гетьманщині (1654 – 1764 рр.).
9. Управління українськими землями після ліквідації автономії Гетьманщини. Малоросійські колегії.
10. Сільське, міське та земське самоврядування в українських губерніях у складі Російської імперії: роль у становленні вітчизняного публічного управління.
11. Які її традиції вплинули на формування сучасної системи публічного управління в Україні.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Інтеграція українських земель до загальноімперського управління (кінець XVIII – перша половина XIX ст.).
2. Галичина, Закарпаття та Буковина в системі державного управління Австрійської імперії. Управлінські реформи XVIII – першої половини XIX ст.
3. Управлінське становище українських земель в контексті реформування державного управління в Австро-Угорській імперії (1868 – 1918 рр.).

Рекомендована література [1; 2, 5-8].

ТЕМА 4. ПРОБЛЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ В 1917 – 1920 рр.

План лекційного заняття

1. Проблеми, основні напрями та здобутки в розбудові державного управління в умовах відновлення національної державності в 1917 – 1921 рр. Демократичне місцеве самоврядування.
2. Структури влади та управління в Українській Народній республіці (1917 – початок 1918 рр.). Управлінські реформи Української Центральної ради. Генеральний секретаріат.
3. Взаємини центральних органів влади УНР з органами місцевого самоврядування.

План семінарського заняття

1. Державне управління та місцеве самоврядування в Українській Державі (1918 р.).
2. Проблеми управління Україною часів Директорії УНР (грудень 1918 – березень 1921 рр.). Регіональне управління.
3. Державне управління ЗУНР: здобутки та прорахунки.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Особливості державного управління на західноукраїнських землях у складі Польщі.

2. Місцеве управління на Закарпатті в складі Угорщини та Півдні Бессарабії в складі Румунії.
3. Проблеми становлення публічного управління в ЗУНР. Злука УНР та ЗУНР 1919 р. та її вплив на урядування в українських землях.
4. Охарактеризуйте основні напрями, здобутки та проблеми розбудови управління в Україні часів Центральної Ради.
5. У чому полягає значення проголошення УНР та її незалежності для розбудови вітчизняного публічного управління?
6. У чому полягає сутність управлінських реформ Гетьманату Павла Скоропадського?
7. Опишіть взаємини між органами деревної влади Української Держави та органами місцевого самоврядування.
8. Проаналізуйте діяльність Директорії УНР з розбудови демократичної системи управління Україною (грудень 1918 – березень 1921 рр.). Визначить здобутки та втрати.
9. Дайте характеристику місцевого управління в українських землях у складі Румунії, Угорщини, Польщі в 1917 – 1939 рр.

Рекомендована література [1; 2, 5-8].

ТЕМА 5. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРАКТИКА ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ РСР

План лекційного заняття

1. Формування організаційної структури державного управління в Радянській Україні.
2. Ради. Місцеве самоврядування в УРСР.
3. Сутність адміністративно-командної системи управління.

План семінарського заняття

1. Ідеологізація державного управління в Країні Рад.
2. Радянська партійна номенклатура.
3. Специфічна роль правового регулювання радянського державного управління в Українській РСР.
4. Формування організаційної структури державного управління в Радянській Україні.
5. У чому полягає сутність адміністративно-командної системи?
6. Охарактеризуйте роль та сутність правового регулювання державного управління в УРСР.
7. У чому полягають проблеми бюрократизації радянського апарату управління?
8. Як Ви думаєте – чи було публічне управління та адміністрування в Радянській Україні?
9. Які негативні традиції управління державою радянських часів, на Ваш погляд, інерційно впливають на сучасне публічне управління в Україні?

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Директивне управління. Главки.
2. Проблеми бюрократизації апарату управління в радянський період.
3. Управлінські реформи 1960-х рр. Раднаргоспи.

Рекомендована література [1; 2, 5-8].

Форма контролю виконання змістовного модулю І:

Підготовка тексту наукового проєкту (статті) і усного виступу-презентації.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

ТЕМА 6. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН. ЕВОЛЮЦІЯ ЗАРУБІЖНИХ ТЕОРІЙ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

План лекційного заняття

1. Інтегральний характер державно-управлінських теорій.
2. Класичні концепції публічного управління.
3. Класична методологія публічного управління.
4. Концепції управління в постіндустріальному, інформаційному суспільстві.
5. Публічне управління в контексті неокласичної теорії.
6. Концепція раціонального вибору та «новий менеджери́зм».
7. Новий державний менеджмент як модель публічного адміністрування: основні риси.
8. Концепція «належного управління»: сутність, принципи.
9. Принцип транспарентності публічного управління.

План семінарського заняття

1. Принципи державного управління, їх систематизація. Загальні та спеціальні принципи. Демократизм і законність як принципи публічного управління.
2. Механізми державного управління та державні механізми управління.
3. Правовий та організаційний механізми державного управління Проблема застосування соціокомунікативного механізму державного управління.
4. Класичні концепції публічного управління.
5. Класична методологія публічного управління.
6. Охарактеризуйте концепції управління в постіндустріальному, інформаційному суспільстві.
7. Проаналізуйте публічне управління в контексті неокласичної теорії.
8. Розкрийте сутність Концепції раціонального вибору та «новий менеджери́зм».
9. Охарактеризуйте новий державний менеджмент як модель публічного адміністрування: основні риси.
10. Розкрийте сутність Концепції «належного управління»: сутність, принципи.
11. Охарактеризуйте принцип транспарентності публічного управління.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Сутність та зміст організаційної структури державного управління.
2. Основні підходи до реформування організаційних структур державного управління.
3. Принципи державного управління, їх систематизація. Загальні та спеціальні принципи. Демократизм і законність як принципи державного управління.
4. Механізми державного управління та державні механізми управління
5. Проблема застосування соціокомунікативного механізму державного управління.

Рекомендована література [1; 2, 6-8].

ТЕМА 7. ОСОБЛИВОСТІ ТА ФОРМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ Й АДМІНІСТРУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ (ОСНОВНІ МОДЕЛІ). СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЇХ РОЗВИТКУ

План лекційного заняття

1. Людський розвиток як основа цілепокладання у публічному управлінні.
2. Роль державно-громадської взаємодії у публічному управлінні. Концепція нового публічного управління.
3. Нові підходи та кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку суспільства та держави.
4. Відкрите урядування як нова концепція державно-громадської взаємодії.
5. Основні напрямки державно-управлінських реформ в країнах Європейського Союзу: інформатизація та дебіюрократизація, новий менеджери́зм.

План семінарського заняття

1. Європейський континентальний досвід публічного управління.
2. Англо-американський досвід публічного управління.
3. Японський і китайський досвід публічного управління.
4. Форма правління як елемент форми держави і базова категорія державознавства.
5. Форма державного правління як конституційний *modus vivendi* сучасної держави.
6. Поділ влади в умовах різних форм правління.
7. Нетипові форми правління: «республіканська монархія» (Малайзія, ОАЕ), суперпрезидентські республіки Латинської Америки, «гібридні» форми правління.
8. Роль державно-громадської взаємодії у публічному управлінні. Концепція нового публічного управління.
9. Нові підходи та кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку суспільства та держави.
10. Відкрите урядування як нова концепція державно-громадської взаємодії.
11. Основні напрямки державно-управлінських реформ в країнах Європейського Союзу: інформатизація та дебіюрократизація, новий менеджери́зм.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Форми державного правління як конституційного *modus vivendi* сучасної держави.
2. Нетипові форми правління: «республіканська монархія» (Малайзія, ОАЕ), суперпрезидентські республіки Латинської Америки, «гібридні» форми правління.

Рекомендована література [1; 2, 6-8].

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3

ТЕМА 8. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

План лекційного заняття

1. Необхідність формування цілісної системи публічного управління після здобуття незалежності.
2. Система публічного управління в Україні у перше десятиліття здобуття незалежності: поняття та структура.
3. Конституція України 1996 р. і потреба вдосконалення публічного управління.
4. Об'єктивна детермінованість адміністративної реформи в Україні, її завдання і суперечності реалізації.
5. Особливості розвитку публічного управління та адміністрування: сучасні тенденції та проблеми.
6. Механізми адаптації принципів публічного адміністрування Європейського Союзу в систему публічного управління України.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Суперечливий характер реформ центральних і місцевих органів влади 1992-1995 рр.
2. Адміністративна реформа в Україні, її завдання і суперечності реалізації.
3. Необхідність формування цілісної системи публічного управління після здобуття незалежності.
4. Система публічного управління в Україні у перше десятиліття здобуття незалежності: поняття та структура.
5. Конституція України 1996 р. і потреба вдосконалення публічного управління.
6. Об'єктивна детермінованість адміністративної реформи в Україні, її завдання і суперечності реалізації.

Рекомендована література [1; 2, 6-8, 13-15].

ТЕМА 9. ЕВОЛЮЦІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ. ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

План семінарського заняття

1. Еволюція публічного управління та адміністрування в контексті сучасного процесу державотворення в Україні.
2. Аналіз досліджень проблем публічного управління та адміністрування.
3. Публічне управління та адміністрування в Україні: рух з минулого у майбутнє.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Аналіз досліджень проблем публічного управління та адміністрування.
2. Особливості розвитку публічного управління та адміністрування: сучасні тенденції та проблеми.
3. Механізми адаптації принципів публічного адміністрування Європейського Союзу в систему публічного управління України.

Індивідуально-консультаційна робота.

Підготовка до проведення круглого столу: «Еволюція та перспективи розвитку публічного управління та адміністрування в Україні».

Питання для розгляду на круглому столі (підготовка аспірантами презентації виступу або реферату на одну з обраних тем):

1. Суперечливий характер реформ центральних і місцевих органів влади 1992-1995 років.
2. Адміністративна реформа в Україні, її завдання і суперечності реалізації.
3. Необхідність формування цілісної системи публічного управління після здобуття незалежності.
4. Система публічного управління в Україні у перше десятиліття здобуття незалежності: поняття та структура.
5. Конституція України 1996 р. і потреба вдосконалення публічного управління.

6. Об'єктивна детермінованість адміністративної реформи в Україні, її завдання і суперечності реалізації.
7. Особливості розвитку публічного управління та адміністрування: сучасні тенденції та проблеми.
8. Механізми адаптації принципів публічного адміністрування Європейського Союзу в систему публічного управління України.
9. Основні етапи еволюції публічного управління та адміністрування в контексті сучасного процесу державотворення в Україні.
10. Напрями досліджень проблем публічного управління та адміністрування.
11. Публічне управління та адміністрування в Україні: рух з минулого у майбутнє.

Рекомендована література [1; 2, 6-8, 12-15].

Форма контролю виконання змістового модулю III:

Підготовка доповіді, рефератів та виступу (презентації) на круглому столі.

6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Охарактеризуйте наукові теорії та школи публічного управління XX ст.
2. Дослідить особливості розвитку ідей публічного управління у першій половині XX сторіччя
3. Визначить основні тенденції розвитку теорії та практики управління суспільством і країною у другій половині XX століття.
4. Охарактеризуйте військову демократію.
5. Визначить поняття «традиційне самоврядування».
6. У чому полягає специфіка управління державними утвореннями античної Європи?
7. Розкрийте поняття «імперська держава / імперія», «класична імперія давнини», «імперії середньовіччя», «колоніальні імперії». Наведіть історичні приклади.
8. У чому полягала сутність реформ державного управління Івана Грозного?
9. Охарактеризуйте основні тенденції модернізації державного управління в країнах Європи у XVIII – XIX ст.
10. Що таке «модерне місцеве самоврядування»?
11. Хто з реформаторів XIX ст. теоретично обґрунтував необхідність його організації у країнах Європи?
12. Як модерне місцеве самоврядування вплинуло на становлення публічного управління?
13. У чому полягав зміст та якими були провідні тенденції реформування системи державного управління в російській імперії у XVIII – на початку XX ст.
14. Назвіть характерні ознаки державного управління у Київській і Галицько-Волинській державах (IX – середина XIV ст.).
15. Охарактеризуйте державне управління на українських землях у складі Литви та Польщі (середина XIV – середина XVII ст.).
16. Управлінські зміни на українських землях після Люблінської унії 1569 р. Організація управління в самоврядних містах.
17. Розкрийте роль права в здійсненні державного управління. Литовські статuti (XVI ст.).
18. Характерні ознаки організаційної структури державного управління та адміністративно-територіальний устрій Речі Посполитої.

19. Проаналізуйте особливості організації влади в Козацькій державі (середина XVII – XVIII ст.). Які її традиції вплинули на формування сучасної системи публічного управління в Україні.
20. Назвіть та опишіть діяльність центральних та місцевих органів Московської держави та Російської імперії для управління Україною. (кінець XVI – XVIII ст.).
21. Охарактеризуйте основні напрями, здобутки та проблеми розбудови управління в Україні часів Центральної Ради.
22. У чому полягає значення проголошення УНР та її незалежності для розбудови вітчизняного публічного управління?
23. У чому полягає сутність управлінських реформ Гетьманату Павла Скоропадського?
24. Опишіть взаємини між органами деревної влади Української Держави та органами місцевого самоврядування.
25. Проаналізуйте діяльність Директорії УНР з розбудови демократичної системи управління Україною (грудень 1918 – березень 1921 рр.). Визначить здобутки та втрати.
26. Дайте характеристику місцевого управління в українських землях у складі Румунії, Угорщини, Польщі в 1917 – 1939 рр.
27. Формування організаційної структури державного управління в Радянській Україні.
28. У чому полягає сутність адміністративно-командної системи?
29. Охарактеризуйте роль та сутність правового регулювання державного управління в УРСР.
30. У чому полягають проблеми бюрократизації радянського апарату управління?
31. Як Ви думаєте – чи було публічне управління та адміністрування в Радянській Україні?
32. Які негативні традиції управління державою радянських часів, на Ваш погляд, інерційно впливають на сучасне публічне управління в Україні?
33. Принципи державного управління, їх систематизація. Загальні та спеціальні принципи. Демократизм і законність як принципи публічного управління.
34. Механізми державного управління та державні механізми управління.
35. Правовий та організаційний механізми державного управління Проблема застосування соціокомунікативного механізму державного управління.
36. Класичні концепції публічного управління.
37. Класична методологія публічного управління.
38. Охарактеризуйте концепції управління в постіндустріальному, інформаційному суспільстві.
39. Проаналізуйте публічне управління в контексті неокласичної теорії.
40. Розкрийте сутність Концепції раціонального вибору та «новий менеджеризм».
41. Охарактеризуйте новий державний менеджмент як модель публічного адміністрування: основні риси.
42. Розкрийте сутність Концепції «належного управління»: сутність, принципи.
43. Охарактеризуйте принцип транспарентності публічного управління.
44. Європейський континентальний досвід публічного управління.
45. Англо-американський досвід публічного управління.
46. Японський і китайський досвід публічного управління.
47. Форма правління як елемент форми держави і базова категорія державознавства.
48. Форма державного правління як конституційний *modus vivendi* сучасної держави.
49. Поділ влади в умовах різних форм правління.
50. Нетипові форми правління: «республіканська монархія» (Малайзія, ОАЕ), суперпрезидентські республіки Латинської Америки, «гібридні» форми правління.
51. Роль державно-громадської взаємодії у публічному управлінні. Концепція нового публічного управління.

52. Нові підходи та кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку суспільства та держави.
53. Відкрите урядування як нова концепція державно-громадської взаємодії.
54. Основні напрямки державно-управлінських реформ в країнах Європейського Союзу: інформатизація та дебіюрократизація, новий менеджеризм.
55. Необхідність формування цілісної системи публічного управління після здобуття незалежності.
56. Система публічного управління в Україні у перше десятиліття здобуття незалежності: поняття та структура.
57. Конституція України 1996 р. і потреба вдосконалення публічного управління.
58. Об'єктивна детермінованість адміністративної реформи в Україні, її завдання і суперечності реалізації.
59. Об'єктивна детермінованість адміністративної реформи в Україні, її завдання і суперечності реалізації.
60. Особливості розвитку публічного управління та адміністрування: сучасні тенденції та проблеми.
61. Механізми адаптації принципів публічного адміністрування Європейського Союзу в систему публічного управління України.
62. Проаналізуйте основні етапи еволюції публічного управління в Україні у контексті процесів державотворення.
63. Які проблеми та суперечності супроводжують реформування системи публічного управління в Україні на сучасному етапі?
64. Розкрийте сутність поняття «ефективність публічного управління» та критерії її оцінювання.
65. Яким чином процеси децентралізації вплинули на систему публічного управління в Україні?
66. Охарактеризуйте особливості взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування в умовах реформи децентралізації.
67. Поясніть роль цифрової трансформації у вдосконаленні публічного управління та адміністрування.
68. Визначте ключові принципи та напрями впровадження електронного урядування в Україні.
69. Які особливості формування кадрової політики у сфері публічного управління сучасної України?
70. Охарактеризуйте стратегічні напрями розвитку державної служби в Україні.
71. Яку роль відіграють міжнародні організації у реформуванні публічного управління в Україні?
72. Порівняйте моделі публічного управління України та країн Європейського Союзу.
73. Оцініть вплив євроінтеграційних процесів на розвиток публічного адміністрування в Україні.
74. Які основні виклики стоять перед системою публічного управління України у воєнний та післявоєнний період?
75. Запропонуйте шляхи підвищення ефективності публічного управління в Україні на основі сучасних світових практик.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які аспірант може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл. 7.1.

Семінарські заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на

	під час семінарських занять, участі аспірантів в наукових заходах						
Модульна контрольна робота	7						
Модулі	Змістовні модулі 2-3						
Загальна кількість балів за модулем №2-№3	35						
Теми	T.6	T.7	T.8	T.9			
Семінарське заняття	8	8	-	-			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять, участі аспірантів в наукових заходах						
Модульна контрольна робота	7						
Індивідуально-консультаційна робота	7						
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5						

Критерії оцінювання роботи на семінарських заняттях

Максимальна кількість балів отриманих здобувачем вищої освіти на семінарському занятті денної форми навчання становить 2 бали та заочної форми навчання – 8 балів (табл. 7.1). Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Таблиця 7.1

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Критерії оцінювання	Кількість балів	
	денна	заочна
Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	2	8
Оцінюється робота здобувача, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1,5	5
Оцінюється робота здобувача, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0	0

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 7 балів (табл. 7.2).

Таблиця 7.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах модульної контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	2
Тестовий блок	3
Практичні завдання	2
Всього	7

Критерії оцінювання індивідуально-консультаційної роботи

Індивідуально-консультаційна робота проводиться у формі реферату, презентації доповіді, проєктів і оцінюється від 0 до 7 балів (табл. 7.3).

Таблиця 7.3

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти

Критерії оцінювання	Кількість балів
Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовки по ньому презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.	7
Послідовність, логічність написання реферату, але без підготовки презентації.	5
Не написання реферату та презентації по ньому.	0

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та підсумкового контролю (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ Moodle (максимально до 5 балів).

Неформальна освіта

Таблиця 7.4

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
7	Індивідуально-консультаційна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvit a/neformalnainformalna-osvita
2 – денна, 8 - заочна	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою заняття	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо. Онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. – Харків : НАУ «ХАІ», 2021. – С. 128.
2. Покатаєв П.С., Латинін М.А., Степаненко С.В., Пасемко Г.П., Таран О.М. Основи публічного управління та адміністрування – навч. посібник. Харків : ТОВ «Оберіг», 2024. 240 с.

Допоміжна:

3. Верховцева І.Г. Російська імперія у фокусі глобалістики: парадокси управлінської уніфікації імперського простору. *Регіональні студії*. 2021. Вип. 24. С. 110–115.
4. Верховцева І.Г. Самоврядування сільських обивателів українських губерній (друга половина XIX – початок XX ст.): уроки для сьогодення. *Таврійський науковий вісник. Серія: публічне управління та адміністрування*. 2021. № 4. С. 8–15.
5. Верховцева І.Г. Вітчизняний досвід взаємин між органами місцевого самоврядування: сільське самоврядування та земство. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: публічне управління та адміністрування*. 2022. Т. 33(72). № 3. С. 218–225.
6. Рагімов Ф. Еволюція публічного управління в контексті сучасного процесу державотворення в Україні. *Державне управління та місцеве самоврядування*, 2020, вип. 2(45). С. 70-76.
7. Романюк А.С. Еволюція політичних інститутів: навчальний посібник. Київ, 2021. 184 с.
8. Шевченко Н. Еволюція основних концепцій публічного управління. *Публічне управління та адміністрування*, № 2 (7) 2024 р. Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. С. 15-21.

Інформаційні ресурси інтернет:

9. База «Загальне законодавство» Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
10. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
11. Офіційний сайт Національного агентства України з питань державної служби. URL: <http://www.nads.gov.ua>
12. Різноманітні статистичні дані для країн-членів ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку). URL: <http://www.oecd-ilibrary.org/statistics>
13. Центр адаптації державної служби до стандартів ЄС. URL: <https://www.center.gov.ua>

Міжнародні видання:

14. Vasylieva, Oleksandra I. et al. Ukrainian Civil Service: Implementation of the Public Administration Reform Strategy in Ukraine (Державна служба України: впровадження стратегії реформування державного управління в Україні). *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, [S.l.], v. 11, n. 4, p. 1439 – 1445, June 2020. ISSN 2068-696X. Available at: URL: <https://journals.aserspublishing.eu/jarle/article/view/5349>>. doi: [https://doi.org/10.14505/jarle.v11.4\(50\).41](https://doi.org/10.14505/jarle.v11.4(50).41). (Scopus)
15. Vasylieva, N.V., Vasylieva, O.I., Prylipko, S.M; Kapitanets, S.V., & Fatkhutdinova O.V. (2020). Approaches to the formation of Public Administration in the Context of Decentralization Reform in Ukraine.(Підходи до формування державного управління в контексті реформи децентралізації в Україні). *Cuestiones Políticas*. Vol. 38, Núm. 66, Especial (1era parte), pp. 301-320. (Web of Science) DOI: [10.46398/cuestpol.38e.19](https://doi.org/10.46398/cuestpol.38e.19)

**ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні менеджменту та публічного
управління

від _____ 20__ р. № _____.

Укладач

О.ВАСИЛЬЄВА, д.держ.упр., професор,
професор кафедри менеджменту та
публічного управління

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП